

PAPER DETAILS

TITLE: KİTAP TAHLİLİ

AUTHORS: Mümtaz SOYSAL

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37670>

«PARKINSON'S LAW OR THE PURSUIT OF PROGRESS»
 SON KANUNU VEYA İLERLEMENİN YOLLARI). Yazar: PARKINSON; Resimleyen: Osbert LANCASTER, Londra
 1958 Ciltli, 122 sayfa 12,5 Şilin. (S. B. F. Kitaplık)

İdare alanında, yüzyıllardanberi süregelen iki akım vardır. Birincisi, Savaşından sonra. Atlantik - ötesi rüzgârların da etkisiyle, idareye bilimci ve bilimsel bir hâl aldı. Bunlardan biri, idarî çalışmalarda bilimsel davranış sokmak, idareye bilimsel davranış sokmak; öbürü de, idareye bilimsel bir idare bilimi meydana getirmek. Kamu idaresinde bilimsel idare, özel teşebbüs idaresinde kötü geleneklerin çerçevesinde idare keler içir, bu iki akımın da kuvvetlenmesi sevinilecektir. Unutunamak gerekir ki, bu konularla uğraşan binlerce kitap, yüzlerce kitaba, her yıl tekrarlanan saatler dolusu dersler, idareyi bilimleştirme» bakımından, Eski Çin'deki Micih'in aşılma yolu, bir arpa boyundan pek daha uzun değildir. Bilimci idareye özel teşebbüs idaresi bilimlerinin şimdiye kadar olan sonuçları, herkesce bilinen gerçeklerin daha derinleştirilmesi, idare bilimsel olmasından veya doğru işleyen her mantığın kendiliğinden idare düsturlarının birer bilimsel tavsiye gibi sunulmasından dolayıdır. Gerçi, bu bilim dalında da, muazzam araştırma kurumu kurulmuş, yüzlerce uzman yetiştirilmiş, milyonlar harcanmıştır.

hakkak ki, Parkinson, artık, idare bilimiyle uğraşan kişilerden biri hâline gelmiştir. Kitabın birinci bölümünün yazının 1955 Sonbaharında «The Economist» de «Parkinson Kanunu», yarı şaka, yarı ciddî, pek çok okunmuş, daha sonra yayınlanan öbür yazıları da maksadiyle okuyanlar, bunlardaki gerçek payının den epeyce fazla olduğunu söylemekten kendilerini

Parkinson, kitapta on makaleyi bir araya getirmiş. «The Economist» te çıkmıştı; geri kalanlardan birisi «The Reporter» gilerinden «Harper's Magazine» de «The Reporter» tır (1). «Parkinson Kanunu veya Yükselen Piramit» yazısı şu ana kuraldan hareket ediyor: «Bir işin bir vakit bırakılmışsa, o iş bütün bu vakti dolduracak gazlarda olduğu gibi). Hali vakti yerinde olan ve yaşılanmayan yaşlıca bir hanım için, yeğenine kartpostal günlük ıştır: kartpostalı seçmek uğruna bir saatini ne yazacağını uzun uzun düşünecek, postaneye gidip bir mesele olarak gözüktüğünden giyinmeğe ve sırtını ayıracaktır. Halbuki gayet meşgul bir iş - adamı meselesi üç dakikadan fazla zaman almıyacaktır; çünkü ayıracak ancak üç dakikası vardır. Zaman talebi bu güne göre, bir işi yapmak üzere tâyin olunan kimsenin muhakkak çabuk bitirileceğine delâlet etmez. Ne var ki zaman arttığını görenler, işlerin çoğaldığını ve bu çoğalması için daha fazla memura lüzum olduğunu zanneder. Her memur sayısındaki artışın süratle veya verimle hiç ilgisi bu iki psikolojik olgudan ileri gelmektedir: 1) Her memur sayısının artmasını ister, kendisiyle aynı seviyedeki

ları da «Müdürler ve Kurullar yahut Yerinde Sayma münde ele almış. Bu bölümde uzun incelemelerden s lardan birine göre, «ileri memleketlerde bir kimsenin sına sebep, içeride göreceği iş değil, dışarıda kaldığı ması ihtimalidir». Dördüncü, altıncı ve yedinci yazılar sebbüs idaresiyle ilgili. Yıllık hissedarlar toplantısı yolları, şirket bütçelerini kabul ettirmenin çareleri v çakçılığı için başvurulmuş usûller bu bölümde incelen akademik çalışma, idare, siyaset ve ticaret alanlarında en verimli silâhlarından birini, yani kokteyl partiyi el partideki davetliler arasında çeşitli maksatlara göre e lecek önemli kimseleri bulmanın yollarını araştırıyor. ci yazıda, idarî makamların çalışması ile binalar arası rinde durmaktadır. Şimdiye kadarki inançları kökünd lüm. Varılan sonuç da şu : «İdarî makamların verim binaların mükemmelliği ile ters orantılıdır.» Dokuz «injelititis» hastalığı, yani beceriksizlikle kıskançlık bi renin nasıl kötürümleşeceği inceleniyor ve tedavi Nihayet, «Emeklilik Çağı» adını taşıyan son bölüm, meselelerden bahsetmekte, dolayısıyla, resmî seyahat doldurma usûllerinin insan ömrünü nasıl kemirdiğini ır.

Kitapta her bölüm aynı derecede güzel değil. K zahî yazış tarzının şaheserleri sayılabilecek bölümler y lamadan pek kolay kolay güldürmeyecek satırlara da da, tanınmış karikatürcü Osbert Lancaster'ın çizgileri bir kat daha değer kazandığını belirtmek gerek.